

skulde mig for, at jeg siger min Mening alt for ligefrem, og det undrede mig derfor, at den ærede Minister i den Grad kunde misforstaa mig. Jeg har da set efter i det stenografiske Referat og har set, at jeg virkelig har talt meget tydelig. Jeg har ikke sagt, at Statsbanerne gibe for ringe Indtægt paa Grund af, at Taksterne ere for lave, men jeg har sagt, Statsbanerne gibe for ringe Indtægt, paa Grund af at Udgifterne ere for store, og at dette atter har sin Grund i, at Statsdriften efter min Mening er for dyr. Jeg mener det samme, som jeg i Fjor fremhævede, men som jeg er overbevist om er en Mening, der ikke for Øjeblikket deles af Tingets Medlemmer, nemlig at man skulde have saa lidt Statsdrift som muligt, og saa saa lidt Statsbandedrift som muligt. Man burde efter min Mening ikke i sin Tid have købt de sjællandske Baner, men hellere have solgt de jydsk. Dette er som sagt mit personlige Syn paa Sagen. Naar jeg mener, at Statsbanerne bringe for lidt ind, er det, fordi jeg overhovedet mener, at Statsdrift er for dyr, idet Udgifterne blive for store. Jeg tror, at man kan tage, hvor man vil ud af den hele Statsdrift, man vil komme til samme Resultat. Man kan tage i Flæng. Der har f. Eks. i disse Dage været Tale om Margarineloven, vil man se paa den, skal man finde netop dette, at Statsdriften er for dyr. Det er en ny Lov, den er ikke mere end et Par Aar gammel, nemlig fra 1ste April 1891, og ifølge dens § 13 skal der til at føre Kontrol med de Forhold, som falde ind under Loven, anvendes af Ministeren tre tilsynsførende, en for Kjøbenhavn og nærmeste Omegn og to for det øvrige Land, og disse Folks Bønninger skulle fasskættes paa de aarlige Finanslove. Dette er ogsaa fket, og nu er dette Beløb allerede blevet til over 23,000 Kr. som udbetales til disse 3 Mænd med deres Medhjælpere o. s. v. Saaledes som jeg forleden bemærkede, er der altid en uhyre Masse Bestillinger, saa at skal der sættes noget op til enhver af dem, kommer man til store Resultater. Paa Anmærkningerne til Finanslovsforslaget i Aar er man ikke gaaet i Detailler, hvad disse Poster angaa, man har blot skrevet, at da man fremdeles maa mene, at der er Grund til at forhøje de hidtil tillagte Bønninger, har man gjort det. Jeg anfører dette, fordi det efter min Mening netop er den Ulfke, Staten lider under, nemlig Funktionarismen. Der er ingen Grænser for det, som der i denne Henseende kræves af Staten. Det gaar stedse højere og højere op i Tal og Gager, og har man først slappet Tøjlerne i denne Retning, vil det være umuligt for

Bedelsen igen at stramme dem. Dette er kun en ubetydelig Post paa Budgettet, og jeg anfører den kun som et Eksempel. Den vil blive ved at stige. Jeg tror imidlertid, at det gælder om den, som om de fleste andre Poster af lignende Bestaaffenhed, at den er saa temmelig overflødig. Der er jo en Lovbestemmelse om, at man ikke maa sælge Margarine uden under Sagttagelse af visse Former, og til at kontrollere dette, behøvedes der sikkert ikke nær saa mange Penge, men jeg antager ikke, at der er nogen Udsigt til, at Posten vil blive sat ned. Dværtimod tror jeg snarere, at der efter nogen Tids Forløb vil komme Anmodning om, at man i Stedet for 3 Smørkiggere skal have 3 til; det vilde være ganske i Stil med hele dette Statsstykket. Man har jo saa ogsaa derved faaet anbragt paalidelige Folk, baade paa det ene og det andet Sted. Jeg sagde, at den ærede Indenrigsminister vilde mistænkeliggøre mig lige over for Agravterne, over for Landbostanden i det hele, ved at fremvise mig, som en, der vilde have Jærnbantaksterne højere, noget som jeg altsaa ikke alene ikke vil, men som jeg ikke med en eneste Tøddel har omtalt. At ville lægge mig ud med Agravterne vil rimeligvis ikke lykkes, fordi jeg har Interesser sælles med Landbostanden og har mange Forbindelser der, saa jeg rimeligvis vedblivende vil komme til at staa paa en god Fod med de Folk, der virkelig ere Landbrugets Venner. Men jeg tror, at vi have Statter nok, og jeg tror, at man kan ikke paa den Maade saa Penge ind i en Lomme, uden at de maa gaa ud af en anden. Jeg mener derfor, at naar Agravterne sige, at de ville fremme Landbostandens Interesser, uden at træde andre Stænders Interesser for nær, er det i og for sig klart, at hvis de ikke netop vilde angribe det Punkt, jeg taler om, naar de altsaa ikke ville gaa løs paa Funktionarismen, er der ingen Raason i deres Færd. Naar man ikke vil angribe de store Udgifter, som Statsmaskineriet kræver, og som stadig ere voksende, og naar man samtidig vil skaffe et Næringsbrug forøgede Indtægter, maa det efter min Mening nødvendigvis ske paa andre Næringsbrugs Beføstning. Min Mening er, at enten maa man opgive dette Standpunkt, eller ogsaa blive Agravterne nødt til ikke at danne en Forening for Landbostanden for sig, men de maa danne en Borgerforening, der omfatter alle Borgere i Landet, baade dem, som leve af Landvæsen, og dem, som leve af andre Ting, imod Funktionarismen, imod det overdrevne